

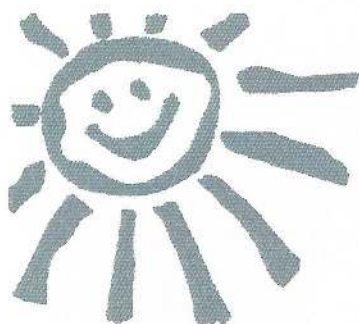
HIŠA OTROK

GLASILO ANGELEGA VRTCA

ŠT. 14

JUNIJ 2008

ALI STE VEDELI

KAZALO

2	Ali ste vedeli
3	Uvodnik
4	Pogovor
6	Iz montessori zakladnice
14	Tiha opazovanja
15	Dnevnik Angelinega vrtca
19	Iz otroških ust
22	Odmevi staršev
26	Starši sprašujejo

- ... da je na otroškem igrišču postavljen nov kip sv. Angele, ki ga je naredila umetnica Mihaela Ogrin Žakelj?
- ... da je s. Ancila 24. aprila 2008 praznovala svoj 100. rojstni dan in da so ji voščili tudi otroci?
- ... da smo sodelovali pri velikem in pomembnem projektu: Festival ustvarjalnosti in inovativnosti pri učenju na Gospodarskem razstavišču?
- ... da smo še vedno vključeni v projekt Partnerstvo za kakovost, v katerem sodelujemo še z drugimi osmimi vrtci iz različnih krajev Slovenije?
- ... da je izšel ponatis knjige Marie Montessori *Srkajoči um* in na novo prevedena knjiga o sv. Angeli *V vetru Duha*?

ČESTITKE:

- družini Maček ob rojstvu Sama;
- družini Demšar ob rojstvu Teodorja;
- družini Štembal ob rojstvu Emilije;
- družini Obrulk ob rojstvu Nike;
- družini Osterc ob rojstvu Kristine;
- vzgojiteljici Urši ob uspešnem zagovoru diplome.

ZAHVALA

vsem vzgojiteljicam in drugim sodelavcem za ves njihov doprinos pri vzgoji otrok, povezovanju z družinami in uspešnem uveljavljanju vzgojnega pristopa montessori v Sloveniji v letošnjem šolskem letu 2007/08.

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Metka Capuder

Uredniški odbor: Barbara Merše, Klavdija Erhartič

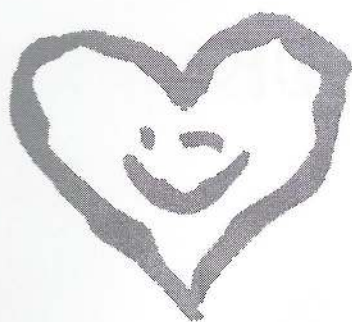
Lektoriranje: Mihaela Kastelec, Mihaela Vodlan

Prelom: Salve d. o. o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Salve d. o. o. Ljubljana

Ljubljana 2008

elektronski naslov za pošiljanje člankov:
angelin.vrtec@guest.arnes.si

UVODNIK

UVODNIK

Živimo v hitrem tempu, v katerem se je skoraj prepovedano ustaviti, da ne bi česa "zamudili". Dostikrat vidimo pred seboj le cilj, na pot, ki je prav tako pomembna, pa pozabimo.

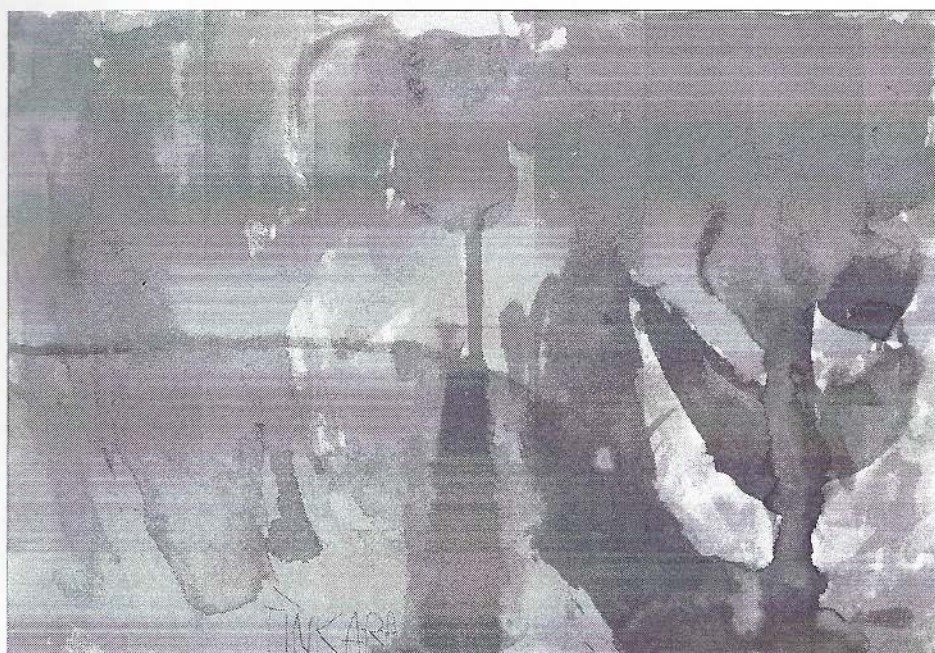
Pred kratkim se je naša družina podala v hribe, s Pokljuke na Lipanco. Nam, odraslim je zelo pomembno doseči vrh, otroci vidijo hojo v hribe drugače. Naš David (2 leti) je hodil počasi, se ustavljal, opazil vse hroščke in mravljičice, pozdravljal markacije, ki mu pravijo, da je na pravi poti, vmes malo požagal kak hlod, zvrtil luknjo ... Ni se obremenjeval, kdaj bo na vrhu, kako dolga je še pot, ker je na poti užival. Bil je cel v tem, kar je delal. Tudi jaz sem tokrat raje izbrala potrpežljivo opazovanje otroka in vsega, kar srka, namesto nerganja in stalnega prigo-varjanja. Ljudje so nas prehitevali z različnimi komentarji. Bil je deležen pohval: »Kako majhen, pa že sam v hribe« ... En komentar pa mi je dal precej misliti. Gospa v letih ga je vprašala: »Kam pa greš?« David je ponosno odgovoril: »Na Lipanco.« Pa je nadalje-

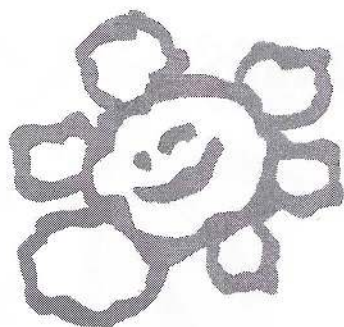
vala: »Ti pa danes že ne boš prišel gor ...« Včasih tako otroke *pohecajo*, ker jih želijo spodbuditi, v teh besedah in načinu pa je bilo videti, da gospa res dvomi, da bo to zmožel. In sem po poti premišljevala, kako odrasli svet dojema otroškega. Res mislimo, da že vse vemo o njih in nas ne morejo ničesar več naučiti? Je v meni dovolj potrpežljivosti in ponižnosti pred tem velikim čudežem – otrokom, je dovolj svobode, da dovolim, da ne raste po moji, ampak po Stvarnikovi zamisli?

Hvaležna sem, da naši otroci rastejo v tako spoštljivem okolju, kot je Angelin vrtec, kjer lahko vsak izkuša skrivnost Božje ljubezni tako preko dela kot preko odnosov v vrtcu, kot tudi preko kateheze v atriju, kjer spoznava Dobrega pastirja, ki skrbi zanj in mu je dragocen ... Ne vem, kako bodo naši otroci prepoznavni v tem svetu, kakšno sled bodo puščali za seboj. Bo svet kaj drugačen, boljši zaradi njih?

Na otroškem igrišču vrtca že lep čas stoji kip sv. Angele, ki ponavzočuje njeno bdenje nad nami, ki želimo, da bi otroci z lepim sobivanjem prispevali k miru po svetu. Priporočimo se ji, naj pri Bogu prosi za nas, da bomo sodelovali z Njegovim čudovitim stvariteljskim načrtom. Tako bomo mogli spoštljivo slediti otroku korak za korakom, v njegovem tempu in po uri in pol (namesto predvideni polurni hoji) še isti dan prispeti na Lipanco.

Klavdija Erhartič

POGOVOR

Tokrat se nam bo predstavila naša kuharica.

Ali se lahko na kratko predstavite?

Ime mi je Ksenja Kelnarič in sem kuharica v Angelinem vrtcu že peto leto. Z družino živim na Notranjskem, v vasi Grahovo pri Cerknici. Imam dva sina: Žiga (18 let) in Žana (14 let). Z nami živi tudi moja mama Nežka.

Kako zgleda vaše delo v vrtcu?

Moje delo se prične ob 7. uri zjutraj. Najprej skuham zajtrk. Otroci pridejo po vozičke in jih odpeljejo v sobe. Po zajtrku pomijem in pospravim. Za to potrebujem eno uro. Nato grem dve nadstropji višje v samostansko kuhinjo, kjer skuham kosilo za sestre. Ob 13.00 spet pridem v spodnjo kuhinjo, kjer pomijem posodo po kosilu, ki ga pripeljejo iz drugega vrtca. Moje delo se konča ob 15.00.

Otroci so vas posvojili. Kakšen odnos imate z njimi?

Otroci me pri mojem delu spremljajo od jutra dalje. Skoraj vsakega izmed njih poznam po imenu. Zelo radi mi priskočijo na pomoč, posebno ko je potrebno pripeljati ali odpeljati voziček. Večkrat pridejo v kuhinjo po kakšno informacijo, se ustavijo pri vходу v kuhinjo – pri zlati črti, me vedoželjno opazujejo, sem ter tja kakšno »pametno« pogruntajo. Njihovi komentarji me pogosto spravijo v smeh. Rada se pogovarjam z njimi, jih poslušam, spodbujam, komentiram njihove izjave. Skratka, z njimi se prav prijetno zabavam.

Kako doživljate utrip vrtca?

Utrip vrtca je zanimiv. Ko sem začela delati v vrtcu, sem bila presenečena nad znanjem otrok in nad umirjenim tempom (brez divjanja in kričanja). Zame je bilo vse novo, tako delo v vrtcu kot življenje v njem, saj moja sinova nista bila vključena v vrtec.

Se vam zdi prehrana v Angelinem vrtcu ustrezna?

Da. Je pestra in raznolika.

Kaj se vam zdi pomembno pri prehrani majhnih otrok?

Predvsem to, da zjutraj zajtrkujejo, ker s tem dobijo ritem za poznejše življenjsko obdobje. Pomembno je tudi, da uživajo raznoliko hrano z veliko zelenjave in sadja.

Kako je, če imate otroke, ki imajo svoj jedilnik?

Takim otrokom se prilagodimo, skušamo razumeti njihove potrebe. Dietne jedilnike sporočimo v centralno kuhinjo, kjer nam ustrezajo in pripravijo ustrezno hrano. Pomembno se mi zdi,

da otroka navadimo, da vsako jed vsaj malo poskusi, ker je to način, da se otrok navadi tudi na tisto vrsto hrane, ki mu ni všeč.

Vaš priljubljen recept?!

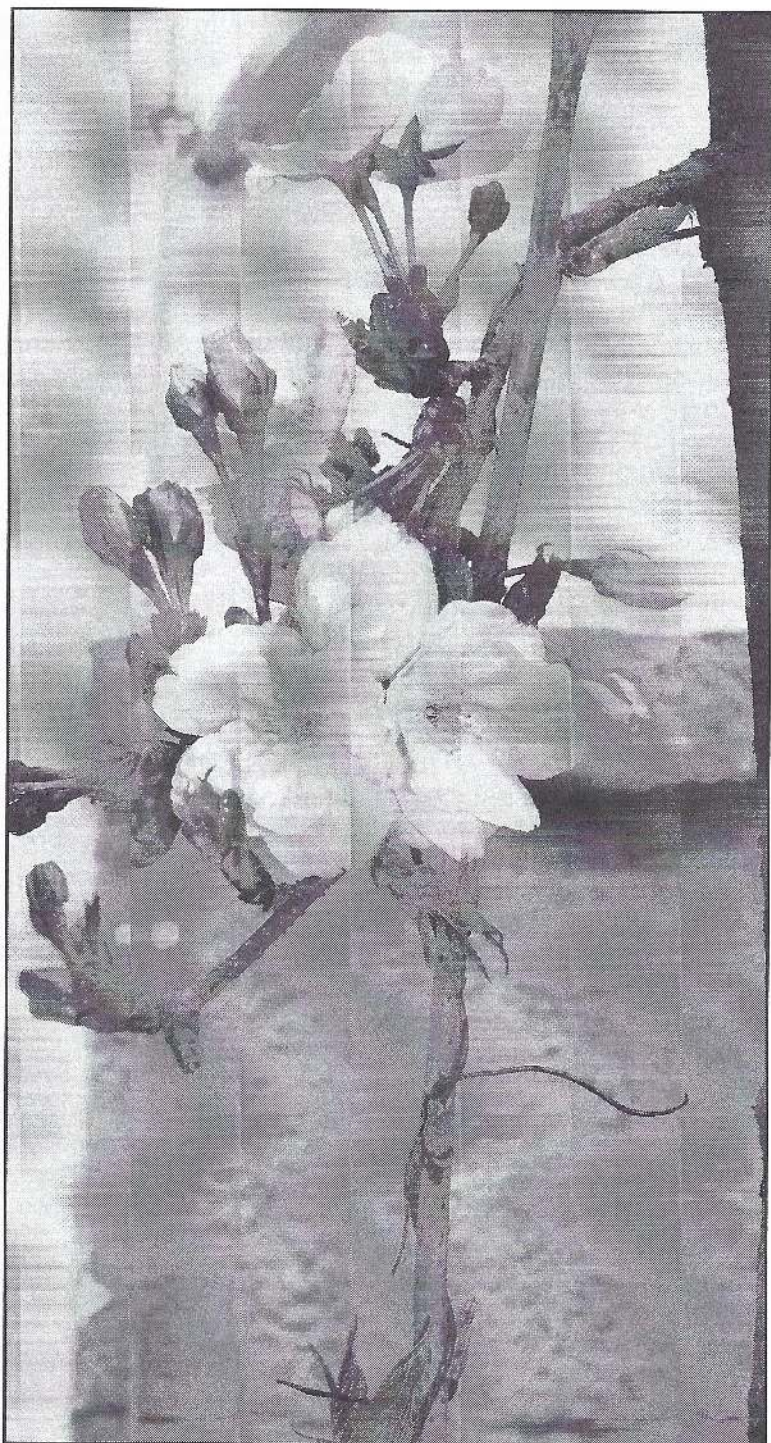
Prilagam recept, ki me je danes zjutraj z medenjakom za dobro jutro pričakal na pul-tu. Pustila ga je s. Zorica.

Medenjaki:

- * tri jajca
- * 120 g medu
- * 225 g sladkorja
- * nastrgana limonina lupina
- * 1 žlička cimeta
- * 15 g sode bikarbone
- * mehka moka po potrebi (500–750 g)

Vse sestavine zmešamo z mešalnikom. Dodamo moko po potrebi. Mešamo s kuhal-nico, potem gnetemo z rokami. Razvaljamo testo in razrežemo medenjake. Pečemo jih 8–10 minut pri 180 °C.

Draga gospa Ksenija. Pristrčna hvala za vaše široko srce in pridne roke.

IZ MONTESSORI ZAKLADNICE

VZGOJITI »OTROKA MONTESSORI«

Tema na roditeljskem sestanku za starše,
2. 4. 2008

Naši otroci vstopajo v družbo, v različne šole. Se morda zavedamo, da so prav naši otroci poklicani prispevati svoj delež k boljši družbi, bolj človeškim odnosom, vzajemnemu sodelovanju, graditvi miru? Niso nam podarjeni, da bodo dobri, uspešni samo zase, ampak so nam dani, da bodo apostoli tudi za druge, so klicarji sveta ljubezni, ki se lahko uresniči. Če želimo, da se prepoznajo v družbi sovrstnikov po tej kvaliteti, potem imamo skupen jezik in skupno vizijo. Zakaj se mi zdi to razumeti tako izjemnega pomena?

Svet, v katerem smo, je svet tekmovalnosti, poudarjanja dosežkov, znanja, točk, pač z gledišča kriterijev, ki jih določajo močne sile. Vse to nam zamegli in odvrne pogled od bistvenega: človeku pa ne daje vrednost znanje, veljava, ampak je vreden, ker je izročen iz Njegovih rok kot dar temu svetu, nam. Vreden je, ker je rojen iz Ljubezni in živi samo v moči te Ljubezni. Šele ko to odkrijemo, ga sprejememo in ne pričakujemo nečesa, kar mi mislimo, da bo njegova cena; šele takrat odkrijemo njegovo veliko in pravo bogastvo, se nam odpro vrata njegove duše, bogate v neslutelih zmožnostih. Šele takrat smo sposobni videti vsakdanje čudeže pred našimi očmi in ponižno stopiti v ozadje, saj je na delu sam Stvarnik v intimnem odnosu z našim otrokom, v katerega polaga nezamenljive darove in danosti. Če človeštvo kot celota izpopolnjuje svojega duha, postane produktivnejše, ekonomski vidik življenja počasi ne prevladuje več. Ljudje ne ustvarjamo s svojimi nogami in telesi, ampak z duhom in inteligenco. Ko bosta duh in inteligenca na stopnji razvoja, ki jima je lastna, se bodo nerešljivi problemi rešili sami od sebe. Otroku je dana ljubezen, z njo se rodi in jo želi razkriti svetu.

Naj predstavim nekaj nepogrešljivih in nujnih (notranjih) vzvodov, pomenljivih pri oblikovanju naših otrok v »čudežne« otroke, v otroke, ki bodo prepoznavni po posebnih lastnostih, včasih tudi manj vidnih, cenjenih, a zato ne manj pomembnih.

Maria Montessori je prepoznala v otroku moč, ki lahko spremeni človeštvo na bolje. *Otrok namreč ustvarja človeštvo – ne samo določene rase ... ampak celotno človeštvo.* V vzgojni proces je vključila: otroka, učitelja (odraslega) in okolje.

Otrok

Življenje je potrebno varovati. Izobraževanje se začne že od rojstva. Otrok ni prazna posoda, ki jo moramo napolniti. Ne, otrok je tisti, ki zraste v odraslega in ni ga človeka, ki se ne bi razvil iz otroka, kar je vsak od nas nekoč bil.

Otrok ima inteligenco nezavednega uma. Otrok mora vse šele ustvariti: spomin, razum, voljo.

Okolje

Vse se začne s spoznavanjem okolja. Otrok okolje vsrkava z lastnostmi, ki jih ima. V otroku stvari iz okolice zbudijo tako pozornost in navdušenje (določene stvari, npr. materin jezik), da postanejo del njegovega bivanja. Otrok ob teh vtisih doživlja preobrazbo. Vtisi ne samo vstopajo v njegov um, pač pa ga tudi oblikujejo. V njem se utelesijo. To vrsto mišljenja poimenujemo srkajoči um. Otrok se vsega uči tako, da ne ve, da se. Iz nezavednega prenaša svoje znanje v zavedno.

Trileten otrok že spravlja na plan in zavestno dela nekaj, kar je njegov um prej srkal nezavedno. Pri tem ga vodi skrivnostna sila, mogočna in veličastna, ki jo po malem uteleša. Tako otrok odraste. Roke so orodje človekove inteligence. Na osnovi izkušenj je vse bolj oblikovan posameznik in s tem tudi vse bolj omejen. Svet znanja je namreč vedno bolj omejen kot pa svet nezavednega in podzavednega.

Razvoj pri otroku pride z izkušnjo okolja ... otrok hoče svojo neodvisnost večati. Hoče sam videti in vedeti, kako so stvari. Samo na podlagi svobode in izkušnje okolja lahko pride do človekovega razvoja. Otrok sledi načrtu narave. Dokoplje se do svobode, ki je prvo življenjsko pravilo za vsa živa bitja. Svojo neodvisnost dosega s pomočjo stalnega delovanja, s stalnim trdom se osvobaja. Edina stvar, ki je v življenju ne zmora, je biti pri miru. Z neodvisnostjo se bori, da bi izpolnil svoje moči, zato se stalno napreza. Želja nekoga, ki ni dejaven, opozarja

na degeneracijo v otroštvu, zato čuti odpor do napora, ker mu niso pomagali prilagoditi se na okolje. In takemu »lenemu« otroku je potrebno pripraviti prijetno in izzivalno okolje, da bi se osvobodil k radostni svobodi. Od nedelovanja k delu.

Učitelj/odrasli

Naloga odraslih je, ne da učimo, ampak da pomagamo umu otroka pri njegovem delu samoizgradnje in razvoja. Sedaj razumemo, zakaj je prvo obdobje človekovega razvoja, v katerem se oblikuje njegov značaj, najpomembnejše. Pomagati mu moramo,

pa ne zato, ker ga imamo za šibko in neobgljeno bitje, ampak ker je obdarjen z veličastnimi ustvarjalnimi energijami, ki so po svoji naravi tako zelo krhke, da potrebujejo ljubečo in inteligentno skrb. Tem energijam želimo pomagati. Te energije pripadajo nezavednemu umu, ki mora postati zaveden s pomočjo dela in izkušnje življenja v svetu, do njega ne moremo priti z besedami ali navodili, da ne moremo neposredno vplivati na prehod od nezavednega k zavednemu umu. To je pomoč otrokovemu duševnemu razvoju.

Resnična priprava odraslega, ki je ob otroku, je oblikovanje osebnosti in priprava duha.

Priznanje velikega dela, ki ga opravi otrok, ne pomeni zmanjševanje avtoritete staršev. Ko starši spoznajo, da sami niso graditelji, ampak le sodelavci v procesu izgradnje osebno-

sti, postanejo veliko sposobnejši opravljati svoje prave dolžnosti. Otrok lahko dobro gradi le, če pomoč dobiva na pravi način. Torej avtoriteta staršev ne pride sama po sebi, ampak kot pomoč, ki so jo sposobni dati svojim otrokom. Resnična veličina avtoritete in dostojanstva staršev je odvisna izključno od tovrstne pomoči. Tudi otrok je delavec kot drugi delavci in njegov cilj je, da zraste v odraslo osebnost. Torej moramo omogočiti, da se varno zgradi normalen človek. Matere, očetje, politiki: vsi morajo sodelovati po svojih močeh in pomagati pri občutljivem delu rasti, ki ga malček opravlja v globini nedoumljene duševne skrivnosti pod mentorstvom notranjega vodnika. Pomoč ustvarjalnemu delu, ki je zaupano otrokovi duši, da bi obrodilo sad, je nov in svetel up za človeštvo. To je delo ustvarjalne rasti, ki na dan prinaša neizmerne sposobnosti, s katerimi so obdarjeni človeški otroci.

Nekaj usmeritev pri vzgoji »otroka montessori«

- V vsakem otroku poskušajmo odkriti njegovo pravo naravo, pot notranjega učitelja; to bomo odkrili le z dolgim, potrpežljivim opazovanjem, s ponižnostjo, ko pustimo, da otrok zraste v samostojno in individualno osebnost, ne po naši, ampak po Stvarnikovi zamisli.
- Ko je otrok ves zatopljen v neko delo, ga opazujemo, ne prekinjamo ga. Medtem razmišljajmo, kaj nam odkriva o sebi.
- Za otroka je pomemben proces in ne izdelek (to vrednotimo mi), saj otrok naredi ogromno notranjega dela, ki nikakor ne more biti izdelek za ogled, ampak je vgrajeno vanj.
- Čudežnost otroka se zgodi, ko se mi spreobrnemo v svojem pogledu na otroka, v smislu svetopisemske prisposodbe med služabnikom (odraslim) in gospodarjem (otrokom), kar sta v svojem odnosu živela Janez Krstnik in Jezus.

- Otroku moramo pomagati, da *deluje* (kar zmore, naj naredi samostojno), *uporablja voljo* (lahko svobodno izbira med danimi možnostmi) in *misli sam zase* (med konstruktivnim delom ga ne prekinjajmo, če to res ni nujno).
- Služiti otroku pomeni služiti človekovemu duhu, ki se mora osvoboditi.
- Za vse težavne otroke velja, da je v njih še vedno zakrito bogastvo, notranje prepreke, ki jih z našo modro ljubeznijo lahko odstranjujemo, če uvidimo, česa je otrokov duh lačen, kje je zvezan. Ker je otrok (njegove skrite energije) močno povezan z naravo, zakonom rasti, napredovanja, mu koristi vse, kar je temu blizu. Ljubi gibanje, lastno udejstvovanje, smiselne reči oz. dejavnosti, ki k temu vodijo, lasten tempo, ljubeče, lepo in preprosto okolje ter ljudi, ki v njem odkrivajo veliko bogastvo, ga spoštujejo in se veselijo ter iskreno radostijo vsakega njegovega napora. Zato nam je lahko v premislek sledeče: nedejavno sedenje pred TV; zasipanje z igračami, ki mu niso v izziv in so danes aktualne, jutri pa ne; razvajanje, ki poteši otrokov prvi impulz in s tem zaduši globlje otrokove potrebe in sposobnost potrpežljivega čakanja, potrebnega za doseganje večjih ciljev z lastnim naporom; »instant« in »klik« kultura takojšnje zadovoljitve otrokovih potreb.
- Vsako pretiravanje, tako materialne kot tudi čustvene narave, dela otroke odvisne in je zato zanje močna ovira na poti normalizacije.
- Pravi otrok je tudi nekdo, ki želi pomagati šibkim, ker sta

v njegovem srcu prava dobrotljivost in usmiljenje, nekdo, ki ve, kaj je spoštovanje do drugih.

s. Metka Capuder

Opomba: Citati so povzeti iz knjige Marie Montessori *Srkajoči um*.

O KATEHEZI DOBREGA PASTIRJA

Gospa Deborah Presser-Velder je koordinatorica za pridobitev mednarodnega priznanja vrtca montessori ter predavateljica in mednarodna koordinatorica za katehezo Dobrega pastirja. Od ustanovitve vrtca nas je že večkrat obiskala in tokrat smo ji starši zastavili nekaj vprašanj.

Kakšen je Vaš vtis o našem vrtcu po šestih letih?

Odkar sem julija 2002 prvič prišla v Ljubljano, sem spremljala potek dela v Angelinem vrtcu. Uršulinski zavod in ekipa vzgojiteljic so vlagali veliko truda in dela, da bi ustvarili okolje, v katerem bi otroci lahko izkusili veselje nad življenjem, učenjem in rastjo v ozračju svobode, odgovornosti in spoštovanja. Med obiskom Ljubljane letošnjega februarja sem bila vesela, da sem lahko opazovala delo z otroki v vseh treh skupinah v Angelinem vrtcu. Čeprav je vsaka soba opremljena z enakimi osnovnimi materiali, se med seboj razlikujejo, so edinstvena okolja, namenjena temu, da odgovorijo na otrokove posamezne želje in potrebe. Prevzeta sem bila nad veselim ozračjem v vsaki skupini: otroci so bili tihi in zaposleni z različnimi aktivnostmi. Opazila sem, da so si dečki in deklice sami izbirali svoje delo in bili daljši čas zbrani ob določeni dejavnosti. Otroci očitno uživajo v tem, kar počnejo. Izražajo naravno dostojanstvo, samozavest in samodisciplino, ki se razvijajo preko dela in medsebojnega podeljevanja skupnega izkustva. V vsaki sobi sem lahko opazila, kako so vzgojiteljice spoštljive do otrok. Spoštovanje, ki so ga bili deležni, se je odražalo v spoštovanju, ki so ga izkazovali drug drugemu, odraslim, kazalo se je v odnosu do materialov, s katerimi delajo, in v skrbi za svoje okolje. Vzgojiteljice, katerih večina dela v Angelinem vrtcu že od same ustanovitve, so sedaj dobro pripravljene, da otroke dobro opazujejo in jih vodijo pri izbiri materialov. Maria Montessori je že pred več kot 100 leti odkrila, da so temelji za močne, ustvarjalne, neodvisne in odgovorne ljudi položeni v zgodnjih letih, ko je otrokom dana priložnost, da odkrijejo, kar imajo radi in kar jih zanima. Odrasli jim pri tem pomagajo z modrostjo: »Pomagaj mi, da naredim sam.« Bistveni vidik, ki prežema kakovost dela in ozračja v Hiši otrok, je verska vzgoja, ki se tedensko vrši v atriju. Prav tukaj se otrokom pomaga, da izkusijo bistvene resnice Kristusovega sporočila in se učijo abecedo svoje vere na način, ki spoštuje njihove potrebe glede načina učenja. Tako skupaj živijo veselo versko izkustvo v pripravljenem okolju atrija, ki je namenjen temu, da izpolni globoko eksistencialno potrebo otroka: »Pomagaj mi, da bom sam prišel bližje Bogu.« Z velikim veseljem gledam pomembni razvoj v Angelinem vrtcu. Želim si, da bi se starši, ki so svoje

otroke zaupali Hiši otrok, veselili opazovanja rasti in razvoja svojih otrok.

Kako naj mi kot starši vstopimo v katehezo Dobrega pastirja? Imamo v njej kakšno vlogo?

Mogoče je najpomembnejše odkritje v življenju človeka zavedanje, da ga Bog ljubi. Srčika, jedro naše vere je naša vera v Božjo zavezo ljubezni in naš odgovor na to ljubezen. To je najpomembnejši temelj naše vere: zavedanje in življenje iz te zaveze.

Katehiziranje je učenje otrok, kako naj se zavejo te zaveze: ljubeče navzočnosti Boga v vsakdanjem življenju. S tem, ko vemo, da smo osebno ljubljene, se kot starši lahko zavemo, da že živimo to zavezo ljubezni v kretnjah, besedah, odločitvah, odnosih v vsakdanjem življenju. Božja ljubezen do nas in Božji darovi nam omogočajo, da se neprenehoma odzivamo na Njegovo ljubezen in ljubimo svojega bližnjega, kot je to storil in nas učil Jezus. Otroke vzgajamo v njihovi veri in vrednotah na eni strani z negovanjem našega odnosa z Bogom in na drugi strani s samim življenjem in podeljevanjem tega odnosa z njimi. Starši so zato prvi in najpomembnejši kateheti za svoje otroke; družina je prva in najpomembnejša šola vere.

Otroci so sposobni spoznati in izkusiti Boga v zelo zgodnji starosti: njihovo izkustvo je posebno, obarvano z velikim veseljem. Zgodnje otroštvo je najbolj dragoceno in občutljivo obdobje v razvoju človeka. Otroci imajo velik notranji potencial. Otrok ni prazna posoda, ki se mora napolniti: v vsakem posameznem otroku je posebna življenjska energija, ki podpira otroka v njegovem razvoju. Otroci imajo um, ki je sposoben srkati že samo s tem, ko človek živi. Otroci imajo posebno občutljivost, ki jo M. Montessori imenuje verski čut. Za starše je pomembno,

da se zavedajo tega posebnega verskega potenciala v svojem otroku, otrokovega skrivnostnega odnosa z Bogom. Med otrokom in Bogom obstaja globoka vez, ki v otroku vzbuja željo, da bi bil blizu Bogu. V prvih letih v domačem okolju so otroci sposobni vsrkati verske odnose in vrednote iz svojega okolja, iz tega, kako si starši izkazujejo ljubezen, in iz tega, kako konkretno v vsakodnevnem življenju izražajo svojo ljubečo skrb svojemu otroku. To je pot, na kateri se otrok uči slediti Jezusu v vsakdanjem življenju. S tem, ko se zaveda, da je ljubljen in da skrbijo zanj in ga spoštujejo, bo otrok sposoben, da odgovori na ljubeč način. Ko se zavedamo očitnih in bolj skritih darov, ki jih dnevno prejemamo, otroku lahko pomagamo, da se jih zave, se čudi, je hvaležen in vesel. V tem je vloga staršev in katehetov bistvena in najpomembnejša. Teme, ki jih otrok prejme v atriju, bodo staršem pomagale, da bodo ponovno odkrili svojo vero na nov način s svojimi otroki. Podeljevanje tega, kar otroci prejemajo, pripomore k skupni rasti in podeljevanju izkustva vere.

Kaj naj starši podeljujejo s svojimi otroki glede kateheze?

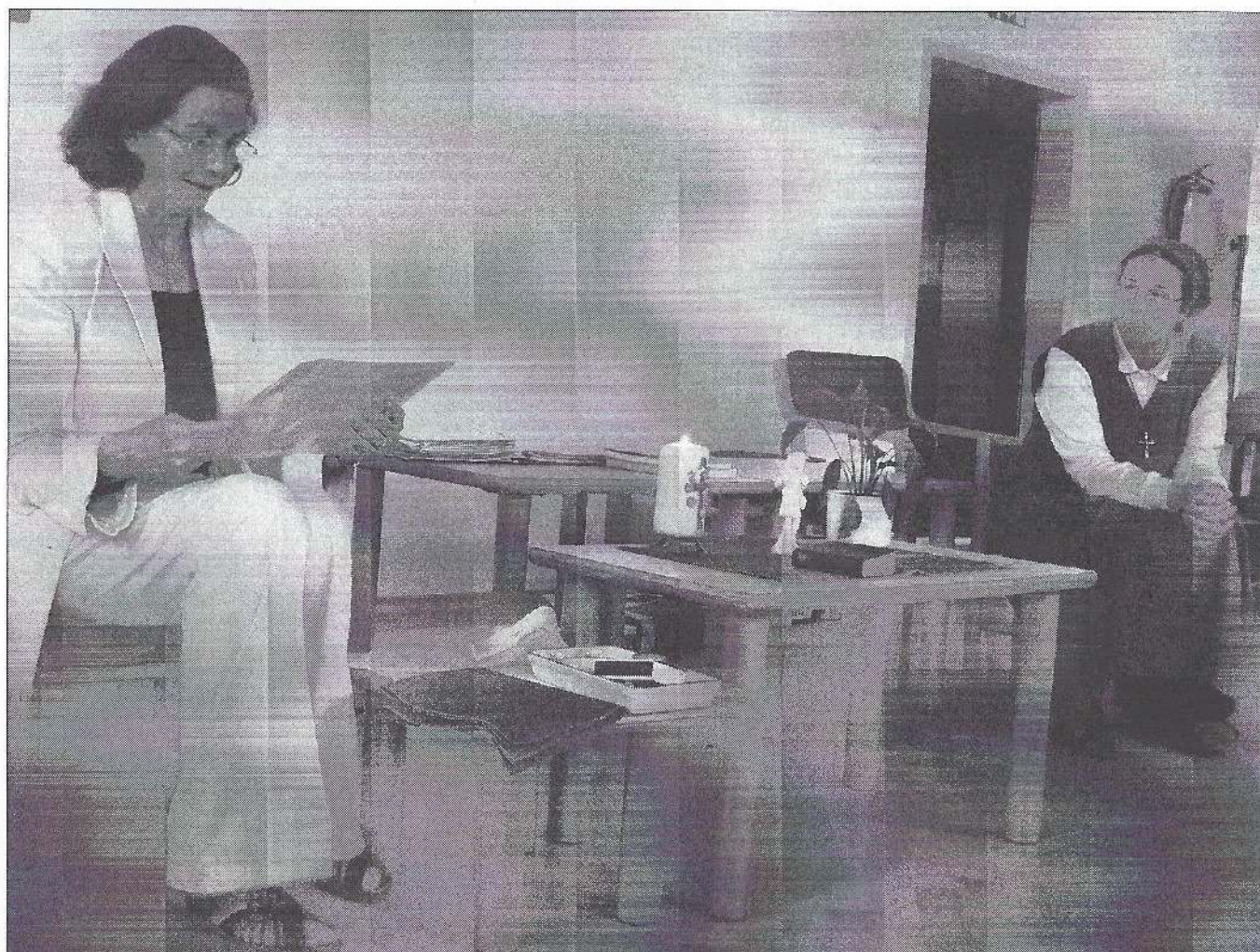
Versko izkustvo je v svojem bistvu izkustvo ljubezni. Otroci imajo v zgodnjem otroštvu globoko zmožnost kontemplacije največjih resnic vere in okušanja odnosa z Bogom, ki je ljubeč, vesel, hvaležen in zaupen. Otroci so polni ljubezni in imajo globoko hrepenenje po brezmejni ljubezni in zaupanju. V Katehezi Dobrega pastirja se otroci lahko preko prilike o Dobrem pastirju približajo skrivnosti Božje ljubezni in Njegovega odnosa do ustvarjenih bitij. S tem, ko otroke uvedemo v skrivnost brezmejne Božje ljubezni, najdejo obraz Boga, ki z darovanjem veselja in miru poteši hrepenenje njihovih duš. Bog je Dobri pastir, ki nas pozna, nas kliče po imenu, hodi z nami, nas ljubi z zvesto ljubeznijo in nam ponuja polnost življenja. Ta prilika pomaga tako otrokom kot odraslim, da prodrejo v najglobljo skrivnost naše vere: v skrivnost Božje ljubezni.

Nadalje je otroštvo čas čudenja, v katerem otrok odkriva skrivnost življenja. V katehezi otroke vpeljemo v skrivnost življenja preko prilik o Božjem kraljestvu. Le-te so kot ključi, ki odpirajo vrata v skrivnost Božjega kraljestva in negujejo otrokov naravni čut čudenja. Odrasli se lahko čudimo skupaj z njimi in nadaljujemo z odkrivanjem skrivnosti Božjega kraljestva, ki je že prisotno vseokrog nas in v nas. Kateheza Dobrega pastirja je zgrajena na treh temeljih: na Svetem pismu, na bogoslužju in življenju. Materiali vpeljejo otroka v bogoslužje in mu omogo-

čijo, da razbere zakramentalna znamenja. Otroka pripravijo na bolj zavestno sodelovanje v bogoslužnem življenju v večji skupnosti, na praznovanje in življenje skrivnosti naše vere. Otrok na poseben način živi odnos z Bogom preko bogoslužja. Otrok vstopi v skrivnost evharistije preko predmetov in kretenj pri maši, ki mu pomagajo, da evharistijo prepoznajo kot zakrament daru. Otrok se bo seznanil z dogodki zadnje večerje, Kristusove smrti in vstajenja. Materiali, ki so otroku na voljo v atriju, vodijo v premišljevanje in molitev.

Kaj bi staršem položili na srce glede naših otrok? Kakšni koraki so potrebni v letih od enega do treh let?

Vzgoja za življenje se začne že takrat, ko je otrok v materinem trebuhu. Ko otrok raste v njem, ne raste le fizično, ampak tudi duševno in duhovno. Otrok se že razvija in raste v odnosu do svoje mame in do svojega okolja pred svojim rojstvom: otrok že lahko posluša materin in očetov glas in srka materino telesno, duševno in duhovno stanje. Razvoj otrokovega verskega življenja se začne v družinskem okolju v samem začetku. Leta zgodnjega otroštva (0–3) predstavljajo oblikovalno ustvarjalno izgrajevalno obdobje v človeškem razvoju. Temelji osebnosti in razuma so položeni v tem obdobju razvoja. Kot sem že

omenila, je največja posebnost te starosti srkajoči um, ki je zmožen vsrkati vse kakor goba in se razvija glede na občutljiva obdobja za gibanje, red, jezik, izostritev čutov in posebnega zanimanja za majhne predmete. Zaradi ustvarjalne energije srkajočega uma in občutljivih obdobji more otrok uskladiti svoje gibe, pridobiti občutek ravno-vesja, usklajevanja in izpopolnjevanja gibov rok. Otrok se uči hoditi, govoriti, orientirati v okolju, postaja samostojen in spoznava svet preko svojih čutov ter se uči razumno ravnati v tem svetu. V tem obdobju otrok izraža globoko potrebo po redu, zaščiti in odnosu. To so leta oblikovanja otroka, v katerih se izoblikujejo samozaupanje, čustveno zdravje in osnovni verski odnos. Otrok prevzame odnose in naravna verska čutenja staršev in okolja, ki ga obdaja, tako kot goba vpija vodo. Obstaja veliko možnosti, da se otrok zave Božje navzočnosti v vsakdanjem življenju, ker je ves svet, življenje samo »material« za versko vzgojo. Verski čut otrok te starosti je povsem prepleten z njegovim bitjem. Njegove pojavne oblike so pogosto »skrite« in niso očitne. Nekatere izkušnje z otroki te starosti kažejo, da otroci že v tem občutljivem zgodnjem obdobju razvoja izražajo globoko veselje, ko slišijo Božjo besedo in v njej uživajo.

Gianna Gobbi, sodelavka Sofie Cavallettis in strokovnjakinja za vzgojo otrok v zgodnjem otroštvu, staršem z majhnimi otroki priporoča naslednje:

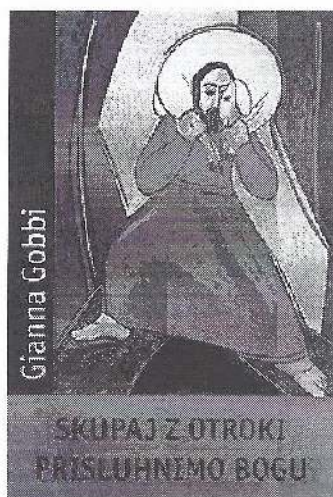
- Starši naj otroke blagoslovijo med oblačenjem ali menjavanjem plenice, dajanjem zdravil ali obvez.
- Naredijo naj kretnje, kot je znamenje križa – enkrat v tišini, drugič s počasnim izgovarjanjem besed molitve.
- V otroški sobi naj pripravijo majhen molitveni kotiček ali dajo sveto podobo na posebno mesto v domu in jo poimenujejo.

Zvečer se lahko ob njej zberejo za kratko molitev zahvale ali zapojejo hvalnico.

- Otroka naučimo zelo kratkih molitev. Začnemo z eno besedo (Jezus, Marija, Svetloba, Hvala ipd.), nato kratke besedne zveze, kot so Jezus, rad te imam; Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj; Gospod je moj pastir ipd.
- Otroci te starosti imajo radi obrede in jih potrebujejo.

Dnevno ponavljanje takega obreda jim bo v veselje. Več primerov najdete v knjigi *Skupaj z otroki prisluhnimo Bogu* (*Listening to God with Children*), poglavje 1, 2, 14.

Ko otrok zraste (3–6 let), so njegova izkustva bolj zavestna. Uči se z umom, s srcem in čutili. Otrok hoče delovati v svojem okolju in postati samostojen. Zaradi občutljivih obdobij za red, izostritev čutov, jezika in gibanja otrok nadaljuje z učenjem, izostritvijo in izpopolnjevanjem tega, kar se je naučil v prejšnjih letih. V tej starosti je otrok posebej občutljiv za socialni razvoj/socializacijo (social development). Otrok potrebuje posebej pripravljeno okolje, predvsem kar zadeva versko okolje, v katerem lahko gibanje, čutila, jezik in socialni razvoj postanejo integralni elementi njegove verske vzgoje. Gre za obdobje, v katerem otrok brezskrbno in veselo živi svoj odnos z Bogom. Otrok je zmožen čudenja, je bistven in hrepeni po bistvenem. Otrok se med tretjim in šestim letom starosti želi približati prav najglobljim skrivnostim naše vere, ki poteši njegovo žejo po Bogu. Zato morajo biti teme, ki jih damo majhnim otrokom, zelo skrbno izbrane. Otroci uživajo v tišini in imajo veliko zmožnost za molitev. Njihova molitev je kratka, spontana in je predvsem v obliki sla-

vljenja in zahvaljevanja. Njihova molitev izraža tako intimnost kot presežnost Boga. Otrok ima globoko potrebo po odnosu in ljubezni. Ti dve potrebi postaneta osnova za temeljno zupanje v tej starosti. V pravih pogojih se njun razvoj in rast nadaljujeta.

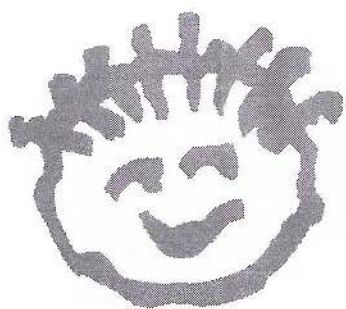
Otroci, stari od tri do šest let, so posebej dovzetni in sprejemljivi za najbolj bistvene vidike naše vere. Zato se naslednjih tem razveselijo, so nad njimi očarani in se čudijo:

- prilika o Dobrem pastirju kot oznanilo Božje ljubezni v osebi Dobrega pastirja, ki je umrl in vstal;
- velikonočna skrivnost kot udeležba pri luči in življenju vstalega Kristusa;
- evharistija kot zakrament daru in konkretna navzočnost Boga in naše stvarnosti;
- prilike o Božjem kraljestvu, preko katerih začne otrok odkrivati skrivnostno moč in dragocenost življenja.

Vsa pedagogika montessori v otroku pripravlja rodovitno zemljo za molitev, posebej preko vaj iz vsakdanjega življenja, vaje tišine in poti učenja, kako živeti v domači skupnosti. Dom lahko postane prostor molitve: prostor za poslušanje in odgovarjanje Bogu v vsakdanjem življenju.

Deborah Presser-Velder

Prevod: s. Irena Mohorič

TIHA OPRAZOVANJA

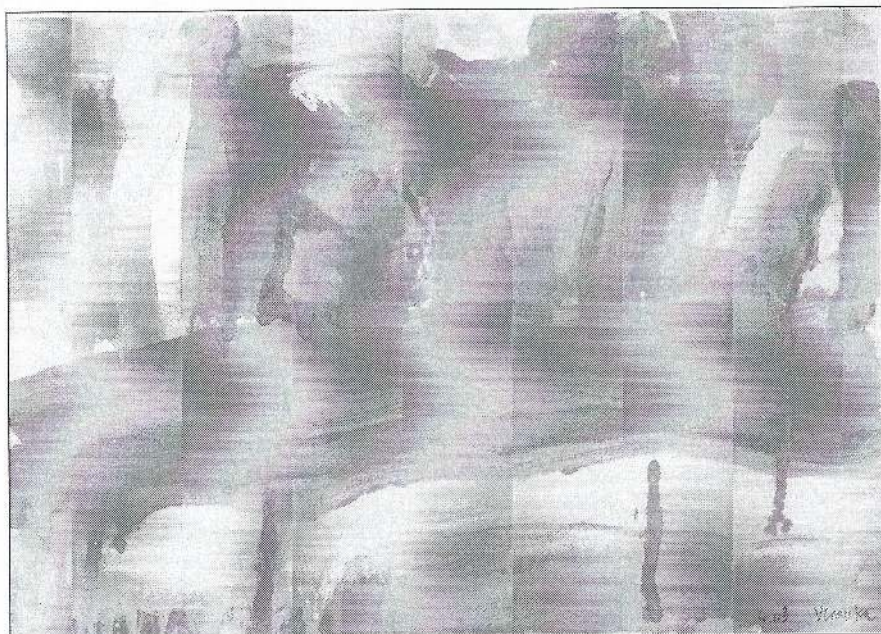
Kateheza Dobrega pastirja (KDP) je pot, po kateri stopa vaš otrok in preko njega jaz kot vzgojiteljica in vi kot starši. Preko vaših otrok pa vsi skupaj postajamo vedno bolj otroci. Zelenčki imamo atrij vsak četrtek. To je poseben čas, ko v tišini in zbranosti skupaj z otroki stopamo po čudovitem samostanskem hodniku do »svetega prostora« (pod tem imenom ga namreč otroci poznajo.) Tako je že prihod v ta prostor nekaj posebnega tako za otroka kakor tudi zame. Sama čutim neko posebno odgovornost do posredovanja vsebin KDP. Želim si, da bi me otroci razumeli do te stopnje, da bi jim v vsakem trenutku življenja lahko skrivnosti, posredovane v atriju, razodevale globino posredovanega glede na življenjsko situacijo, v kateri so se znašli, pa naj bo to kadar koli v življenju. Prepričana sem, da imajo ti otroci veliko srečo, da lahko v atriju spoznavajo božje skrivnosti. Ko sama posredujem otrokom npr. neko priliko, vem, da se mora najprej dotakniti mene, zato se moram pred tem sama dobro pripraviti v molitvi in tudi drugače. Vedno znova pa sem preseneče-

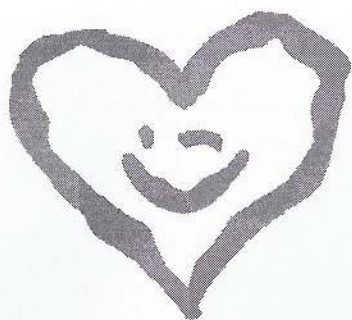
na, ko v meditaciji skupaj z otroki odkrivam, kakšne globoke odgovore poznajo otroci, spoznavam skrivnosti otroškega razmišljanja, ki me nagovorijo bolj kakor vse drugo. Duh, ki je v otroku, še ni okusil greha, zato so odgovori otrok tako iskreni, tako čudoviti. V trenutku meditacije z otroki si včasih ne upam niti dihati, da ne bi pokvarila otrokove iskrene prošnje in zahvale. Vedno znova si rečem, da si moram zapisati to in ono, kar je privrelo iz otroških ust, vendar, ker tega ne storim takoj, potem pozabim. Lahko pa rečem, da šele pri KDP otroke bolje spoznavam, zlasti me presenečajo otroci, ki so živahnejši. Prav ti se tam na poseben način umirijo, lahko bi rekla, da kar otpnejo.

Verjetno tudi doma čutite navzočnost atrija. Mogoče vas zanima, kaj konkretno so otroci delali v atriju, pa vam na vaša vprašanja ne znajo odgovoriti. V resnici pa so to skrivnosti, na katere ni konkretnega odgovora. Zato vam svetujem, da otrokom pustite čas, kajti prepričana sem, da vas bodo z odgovori presenetili ravno takrat, ko boste to najmanj pričakovali. To je lahko danes, jutri, lahko čez nekaj let, ali pa bo ostalo skrito v njih kot del njih samih in kot odraz njihove osebnosti in vere.

Vesela sem, da skupaj z otroki odkrivam skrivnosti Božjega kraljestva in da preko njih lahko tudi sama postajam vedno bolj otrok, kajti Jezus je rekel: »Če na postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo.«

Mira Gale

DNEVNIK ANGELINEGA VRTICA

5. februar 2008

Pust

14. marec 2008

– priprava na cvetno nedeljo

28. marec 2008

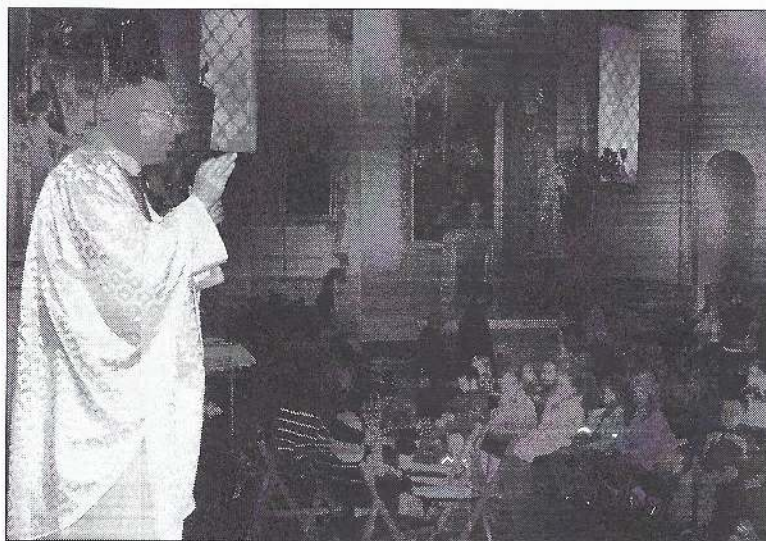
– sv. maša

2. april 2008

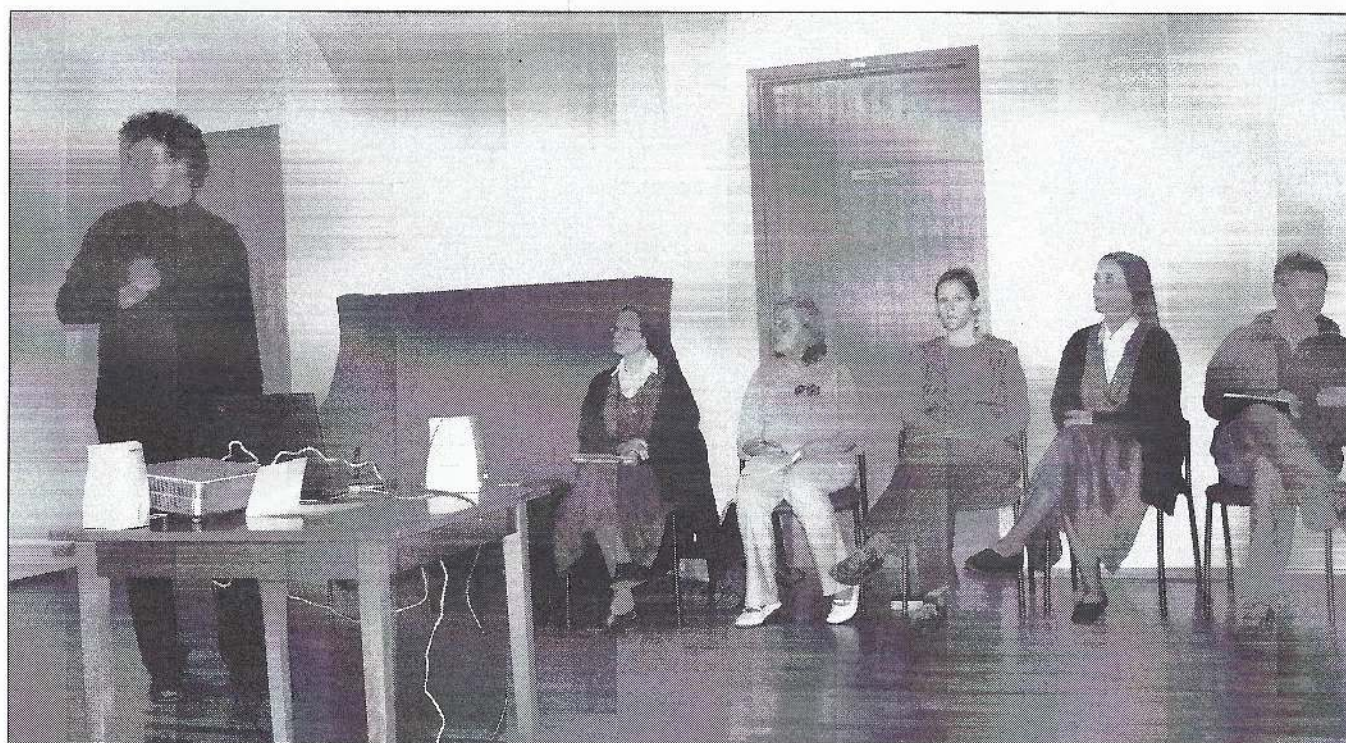
– roditeljski sestanek za starše – vrtec

16. april 2008

– roditeljski sestanek za starše – jasli

Letos so bili prvič z nami tudi otroci iz jasli, zato je bilo posebej živahno.

Dobro je poznati tudi nalezljive bolezni.

24. april 2008

– s. Ancila praznovala 100 let

 »A sto let s. Ancila že moli?« je komentar otroka na tako visok jubilej sestre.

25. april 2008

– ustanovitev Združenja
montessori Slovenije

25. april

– montaža kipa sv. Angele

28. april

– izobraževanje 0–3

21.–23. maj

– Festival ustvarjalnosti in inovativnosti
pri učenju

24. maj

– srečanje družin katoliških vrtcev

 »Če se bomo vsi naslonili nanjo, bo šlo.«

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

»O, montessori vrtec. Kdo pa ste?« so nas mimoidoči spraševali na Festivalu.

Príčkovanja so se uresničila: živahno, globoko, otroško in lepo.

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

25. maj

– večne zaobljube s. Maje Ahčin

28. maj

– blagoslov kipa sv. Angele

4. junij

– srečanje otrok, ki gredo v jeseni v šolo

20. junij

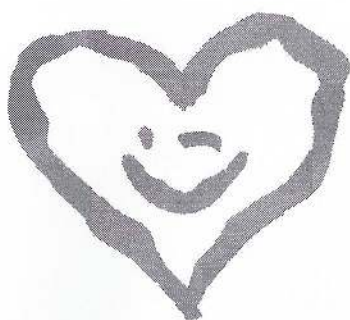
– zaključni piknik

»Svoje srce polagam Vate, Sv. Trojica,« se glasi geslo s. Maje.

»Zvesto in veselo vztrajajte pri začetem delu,« pravi sv. Angela v Oporoki.

IZ OTROŠKIH UST

ISKRICE IZ JASLI 2007–08

Malčki uživajo na igralih, vzgojitelji stojimo ob njih.

Ema Judita (22 mesecev) in Gaj Jurij (27 mesecev) se gugata. Gaj Jurij Emi Juditi nekaj prav zavzeto razlaga. Iz kuhinje mi zadiši po kosilu in v istem trenutku Gaj Jurij preneha z zavzeto razlago, trenutek počaka, se obrne k meni in z gurmanskim nasmehom reče: »O, nekaj duham!« Seveda je kasneje kosilo teknilo vsem, brez izjeme.

Poteka predstavitev živalskih mam in njihovih

vih mladičev Eli (20 mesecev). Zavzeto me posluša, »ponavlja« in kaže posamezne živali, David K. pa ob strani gleda knjige. Eli predstavim že kravo in telička, kobilu in žrebička, ovco in jagenjčka ... Pri omembi ovce se David obrne proti nama ... Meni pa ostaneta za predstavitev le še pujsa in pujsek (tu se moram vedno zadržati, da se ne zmotim in ne rečem odojek) ..., a še preden uspem sploh kaj izgovoriti, David pobere roza prašičjega mladiča, z globokim glasom reče: »Muc, muc«, me pogleda in z »bodočo pečenko« v roki odkoraka stran.

Maja in Gaj Jurij pojeta »Ole majole ...« Pa čez čas slišim, kako Maja zakliče: »Kje si, majole?«

David K. se postavi pred sliko mladih levov in začne prav nežno mijavkati.

Anžetu (18 mesecev) ob sliki berem: »Tjulenj.« Da bi si vtisnil v spomin, še dvakrat počasi ponovim: »Tjulenj, tjulenj.« Anže pa: »A lula?«

Gašper (20 mesecev) se lahko pohvali s tem, da je pred dobrima dvema tednoma začel govoriti kot dež. Veselo uporablja nove besede in tvori celo že preprostejše stavke. Danes mi je prinesel pokazat lesono žirafa. Pogledam in rečem: »Ja, Gašper, to je žirafa.« Nekaj trenutkov tišine. Nato

vpraša: »Kaj je to?« Razločno odgovorim: »Žirafa.« Gašper pa: »Bravo!«

Ema Judita (29 mesecev) se sama oblači. Dobro ji gre od rok, le žabe so malo problematične. Vleče jih gor, obrača, daje dol ... pa gre vedno nekaj narobe. Ko je že tretjič peta obrnjena navzgor, reče: »Eeeeeeeeeej, Maja, mene pa to zeza!«

Ana J. sestavlja sestavljanko na temo orodje za gradnjo. Vzame v roko »vaservago« in reče: »Piščalka.« Položi jo v odprtino. Sledi meter. Komentira: »Kilometer.« In ga ponovno mirno položi v odprtino.

ISKRICE IZ VRTCA

Mira v atriju otrokom pripoveduje o prihodu Svetega duha. Razloži jim, da so se v Jeruzalemu zbrali ljudje z vsega sveta, ki so govorili različne jezike. Otroke sprašuje po različnih jezikih, našteva jih. Enej pravi: »Jaz pa govorim ljubljansko.«

Jakob in Marko se na sprehodu pogovarjata o ultrazvoku. Vzg. Martina vpraša Jakob: »Boste imeli pri vas dojenčka?« Jakob odgovori: »Ne vemo še, zna se zgoditi.«

Na dan, ko imamo družinsko mašo in so priprave v polnem teku, pride Ana S. (3,5 let) do Joži: »Berilo bi brala.« Vzgojiteljica je začudena, a razloži: »To bo kakšna mamica prebrala.« Ana vztraja: »Ampak: berilo bi brala!«

»?«

Ana ne obupa, še enkrat z vso jasnostjo reče: »Ne, res bi perilo prala!«

Alenka po kosilu pometa rumeno sobo in naglas razmišlja: »Rumena soba je kot sonce, zelena soba je kot trava, vijolična soba je kot lep vijolični tulipan.«

Pavlina zjutraj pride do Ide, ki ob slovesu z mamo ne joče več. »Poglej jo, korajžno punco, kako je že samostojna.«

Matic in Joži naštevata mesece v letu in jih bereta s kartona. Da je stvar bolj aktualna, Joži vpraša: »V katerem mesecu imaš rojstni dan?«

»Januar! Kdaj pa imaš ti rojstni dan?« ga še zanima.

»Marca.«

Matic spet prebira mesece zapisane na kartonu, opazuje in išče ... »Hmmm, jaz sem se prej rodil, ti pa hitreje rasteš!«

S. Metka ima krasto na bradi. David Z.: »Zakaj imaš pa ti to?« S. Metka razloži in konča: »Kaj hočemo!« Pavlina doda: »Ja, kaj hočemo. Potem pa umremo, pa so nebesa.«

Na poti do Tivolija, ko gremo mimo parkomata, David N. komentira: »O, tu si pa policaji kavo kuhajo!«

Pogovor nanese na parkomate in zakaj imajo tako ime. David Z. sprašuje vzgojiteljico, ali so parkomati, ker so blizu parka Tivoli.

Za veliko noč je vsak od otrok prejel v svojo košarico 4 čokoladna jajčka. Vzgojiteljici Klavdiji se to zdi odlična priložnost za računanje, zato vpraša Urha: »Koliko jajčk dobimo, če damo skupaj tvojo in Davidovo košarico?«

Urh izstreli: »8!«

Klavdija: »Kaj pa če dodamo še Igorjevo košarico?«

Urh naredi krog po sobi, nato pa pove: »Že vem, 12!«

Klavdija: »Res je, kaj pa če dodamo še Markovo košarico?«

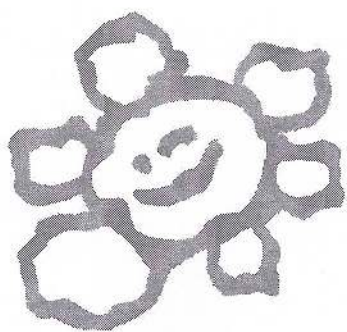
Urh brez pomišljanja: »16!«

Klavdija je začudena: »Ja, kako si pa to vedel?«

»Oh, to pa že od nekdaj vem, da je $8 + 8 = 16$.«

Da zjutraj vožnja v vrtec hitreje mine, pojemo pesmice. Vsake toliko se naučimo kakšno novo. Eno jutro zapojem »Tam v džungli, v mogočni džungli je lev že zaspal ...« Ana nič ne sodeluje. Pa jo vprašam: »Zakaj pa ne poješ zraven?« Ana odgovori: »Ker je to narobe, levi ne živijo v džungli ampak v savani.«

Ana zjutraj, preden greva v vrtec, izbira, kaj bo oblekla. »Kje pa je tista moja bela majčka, na kateri piše LOVE (ljubezen). Veš, je rekel duhovnik pri maši, naj oblečemo ljubezen.«

ODMEVI STARŠEV

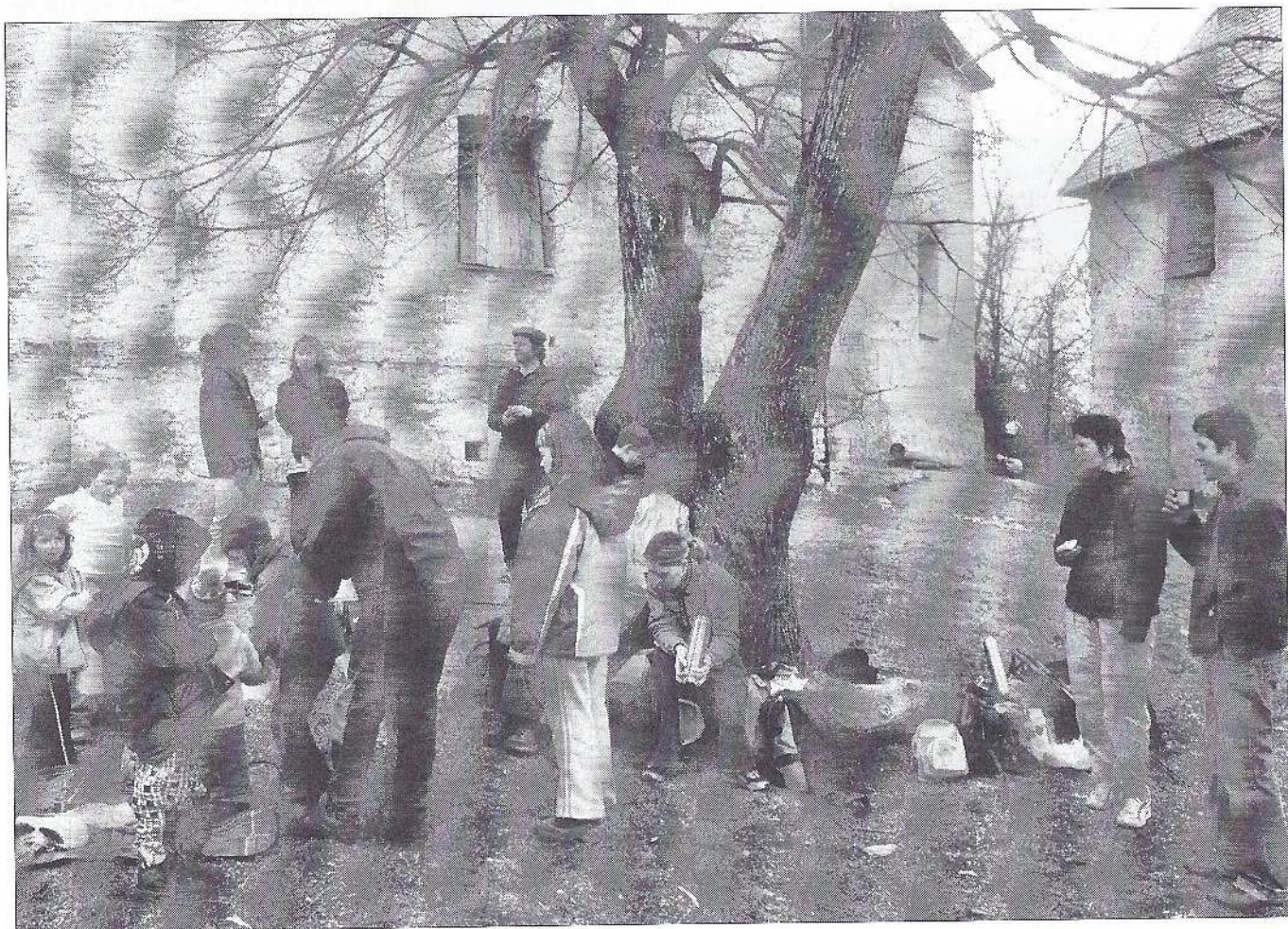
IZLET ANGELINEGA VRTCA NA SV. AHACA (15. 3. 2008)

15. marca se nas je 6 družin udeležilo drugega izleta Angelinega vrtca. Organizacijo izleta je prevzela vzgojiteljica Martina, cilj pa je bil sv. Ahac nad Turjakom. Ob 9. uri smo se dobili na dogovorjenem mestu, kjer se nam je na veliko veselje otrok pridružila tudi ga. Majda, ki z našimi otroki v vrtcu redno telovadi. Pot nas je najprej vodila skozi gozd, nato čez še zimsko rjave travnike proti vrhu, zatem pa smo zopet zavili v gozd. Ker so bile ob poti na drevesa pritrjene po-

staje križevega pota in smo bili ravno sredi postnega časa, smo združili prijetno s koristnim in z otroki oblikovali krajše postanke ob vsaki postaji.

Po kakšnih 45 minutah hoje smo vsi, tudi dveinpolletna Katja, uspešno osvojili vrh in se okrepčali z zaslužno malico. Razgledali smo se po čudoviti okolici, nato pa smo slišali zgodbo, zakaj je cerkev na vrhu posvečena ravno sv. Ahacu. Na dan, ko so tukajšnji prebivalci premagali Turke, je godoval sv. Ahac, zato se je prebivalcem zdelo primerno, da v zahvalo zgradijo cerkvico in jo posvetijo temu svetniku.

Izobrazbi je sledil še venček družabnih iger, potem pa smo se počasi odpravili nazaj proti dolini. Ob poti smo že lahko opazili prvo pomladansko cvetje, starši in otroci pa smo hojo izkoristili tudi za pogovor in izmenjavo mnenj.

Izlet nam je kar prehitro minil. Sledilo je še skupinsko fotografiranje in trdno zagotovilo, da se kmalu spet podamo na skupno pot.

Gregor Košorok

MAŠA OB DNEVU STARŠEV

Tako kot vsako leto smo bili tudi letos ponovno povabljeni, da se udeležimo in sodelujemo pri maši ob dnevu staršev.

Starši, ki vse leto spremljamo življenje naših otrok v Angelinem vrtcu in opazujemo njihove nove podvige, nove korake k vse večji samostojnosti in nova znanja, smo bili tokrat spet prijetno presenečeni – takšna je bila vsaj moja izkušnja. Po nekajletni prekinitvi sva se letos maše udeležila z Gajem Jurijem, ki hodi v jasli Angelinega vrtca.

Ko sva vstopila v cerkev, se je maša že pričela. Občutila sem vznemirjenje. Težko pričakovani trenutek je napočil tako za otroke kot tudi za starše, ki smo z zanimanjem poslušali njihovo petje, igranje in prošnje. Da, prav otroške prošnje so mi segle do srca: "Da bi bili zdravi, da bi bili veseli, da bi se

imeli radi ..." Tako iskreno so prišle iz njihovih ust. Prav močno je po cerkvi odmevalo petje ob instrumentalni spremljavi skupine staršev in vzgojiteljic in opazovala sem otroke, ki so se ozirali proti staršem, iskali poglede mame, očeta ali soročnikov, češ, ali me vidite, kako pojem?

Maša se je zaključila še z obdarovanjem staršev z darili, ki so jih pripravili otroci sami. Razšli smo se s še eno prijetno in upanja polno izkušnjo: to pa je upanje na boljši in lepši jutrišnji dan nas samih in naše Zemlje. Tako se izpolnjuje še en vidik vzgoje montessori – vzgoje za mir po svetu, kajti otroci s prijetno izkušnjo sobivanja v skupnosti bodo nekoč lahko prispevali k miru po svetu.

Ob zaključku bi se vam, drage vzgojiteljice in sestre uršulinke, rada zahvalila za vse, kar ste in boste naučile naše otroke, za vašo skrb in pozornost. Bog vam povrnil

Mateja Gabrovšek

»Sem jaz, sem jaz, sem jaz gradil družinico.

Si ti, si ti, si ti gradil družinico ...«

Tako so prepevali naši otroci pri družinski maši.

Prišli smo iz različnih družin, iz različnih okolij, z različnimi navadami, vsak s svojimi darovi in talenti in po svojih močeh z Božjo pomočjo gradimo svoje družinice.

Otroci, skupaj z vzgojiteljicami, duhovnikom, starši in prijatelji so pričarali pristrčno vzdušje v cerkvi, kjer smo združeni v molitvi kot ena velika družina skupaj prosili za vzgojo naših otrok, za zdrave temelje, za odgovorno življenje.

Barbara in Grega Sever

IZZIV ZA STARŠE

Pomladni sestanek za starše otrok starih od 3 do 6 let je vzbudil marsikatero razmišljanje. Dotaknili smo se »srčike« dela in vzgoje otroka, njegove poklicanosti in »prepoznavnosti« v svetu.

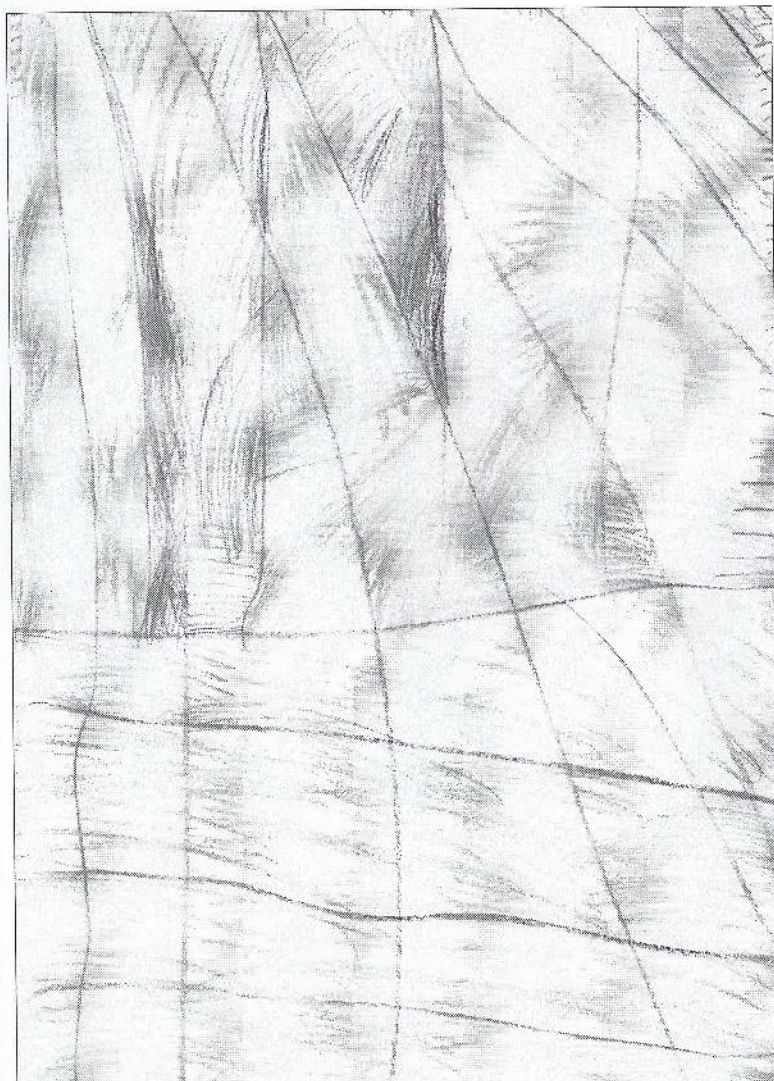
Za nas starše je dobro, da nam tudi drugi, še posebej vzgojitelji, odkrivajo lepoto naših otrok, da se zavemo njihove dragocenosti in nam tako pomagajo pri vzgoji, ki je rast vseh, ki smo v to vključeni in ne le otrok. Ob otrocih se spreminjamo tudi starši.

S srečanja mi ostaja poudarek na čudenju. Najprej, da bi se mi, starši, znali še čuditi in občudovati – najprej otroka samega, ki nam je dan. In da bi se ob tem še (oz. spet) znali čuditi kakor otroci (kolikokrat nas presenetijo s svojim občudovanjem majhnih stvari). Da bi se od otrok učili opazovati in spoznavati male stvari v življenju. In ko njim prisluhnemo, bomo tudi sebi. Otroku ni prazna posoda, ki jo je treba napolniti, ko pride na svet, temveč je vanj veliko položenega. In je takšen, kot je sam na sebi, dar za nas. Odkrivajmo ga in mu pomagajmo odkrivati darove, ki jih ima.

Tudi sama kdaj občutim, da je v nas odra-
slih veliko lepega in dobrega, a kot zakriti
zaklad v globini, potrebno je le, da se uma-
kne tisto, kar pokriva resnico o nas samih.

Druga misel je, da smo služabniki otrokove-

ga duha. Najprej pomislim, da ne bi bila rada služabnik otroku, ker je vse preveč (fizičnega) streženja muham otrok in razva-
jenosti. Vendar, kaj pomeni biti služabnik otrokovega duha? Služenje lahko pomeni prebujati dobro v drugem, biti prvi v ljubezni. Za tako držo je potrebno naše spreobrnjenje, nas je nagovorila s. Metka. Otroku pa s tem omogočimo, da odkriva svet in deluje v njem, da že misli sam zase in lahko uporablja svojo voljo v dobro sebe in drugih in v spoštovanju do vsega ustvarjenega.

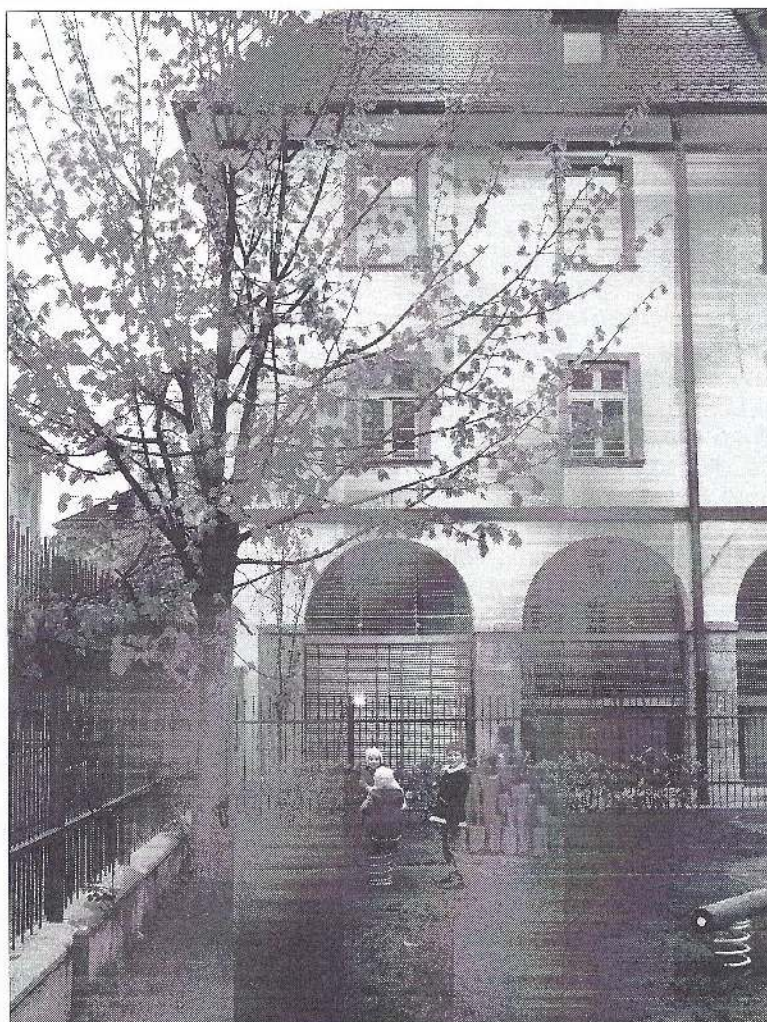
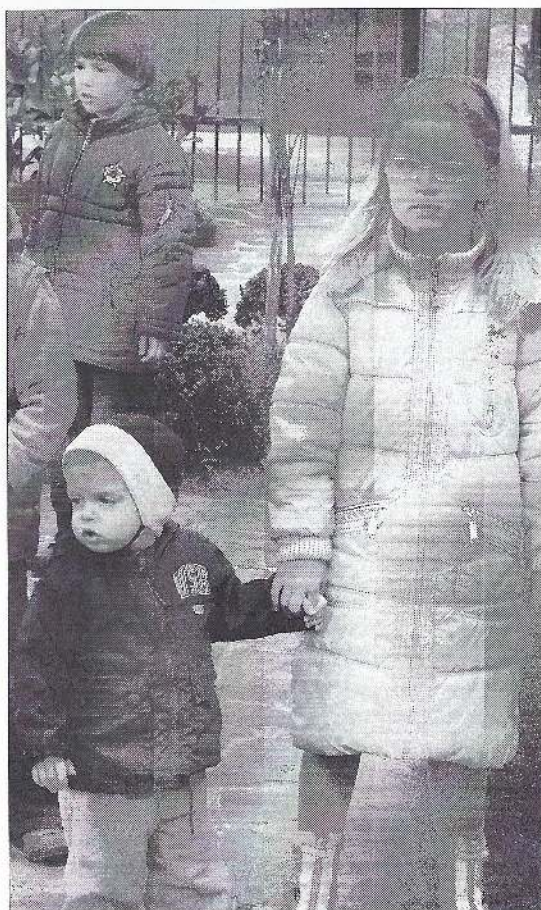
Tretja misel, ki me nagovarja, je razlikovanje med procesom, ki se odvija, in končnim izdelkom; med trdom, ki ga otrok kaže v delu, in rezultatom, stvarjo, kar odrasli mnogokrat postavimo za merilo, kar želimo doseči in kar cenimo. Lepo je slišati, da ima otrok rad napor, da si želi kaj narediti sam in ga pri tem ženejo notranje sile, ker je prvinško še blizu naravi. In da ga iz zatopljenosti v delo ni dobro prekinjati. Morda pa lahko razmislimo (v konkretnih življenjskih situacijah) o drugem delu sporočila, da ni pomemben izdelek, temveč proces dela, ki je notranje del otroka in je zato samo po sebi vrednost, ker postaja del njega samega. Če to navežem na naše življenje, v tem lah-

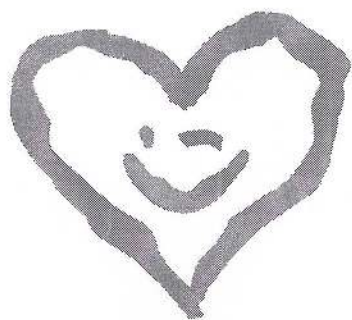
ko vidim tudi upanje za večnost. Namreč, da nas Bog ne bo sodil po »uspehih«, dosežkih v življenju, temveč po trdu in ljubezni, s katero smo opravljali, kar smo delali, četudi navzven ne bo kaj dosti videti.

Za konec pa mi ostaja, da na svetu nismo samo vsak zase, da bi (u)stregli sebi, ampak da bi pomagali drug drugemu, še posebej šibkejšim, da bi spoštovali druge in sebe, gradili človeške odnose in se povezovali. Da smo poslani za druge.

Res smo lahko hvaležni, ker želi vrtec za naše otroke ustvariti tako okolje in spodbuditi tudi nas k tej drži.

Barbara Merše

STARŠI SPRAŠUJEJO

Zakaj prav Uršula?

Nekoliko radovedni smo ob lanskoletnem Angelinem letu, ko so sestre uršulinke praznovalle 200 let, odkar je bila njihova redovna ustanoviteljica proglašena za svetnico, povprašali, zakaj se imenujejo uršulinke.

Sveta Angela Merici je svojo mlado Družbo postavila pod zavetje sv. Uršule. Zakaj prav pod njeno? Zakaj ne pod zavetje svete Katarine Aleksandrijske, na god katere je bila Družba ustanovljena, ali katere druge takrat poznane in češčene svetnice ali svetnika?

Izrecne razlage, zakaj prav sv. Uršula, v virih ne najdemo. Lahko pa predpostavljamo, da je njeno življenjsko zgodbo Angela poznala že od otroštva, saj je opisana v srednjeveški knjižni uspešnici *Legenda aurea* (Zlata legenda), zbirki srednjeveških legendarnih življenjepisov svetnikov, ki jih je med letoma 1260 in 1275 zbral genovski nadškof in letopisec Jacobus de Voragine (ok. 1230–1298). Iz te knjige je Angelin oče ob večerih bral svoji družini življenjepise svetnikov. Poleg tega je bilo češčenje svete Uršule v Angelinem času zelo razširjeno v Nemčiji (Köln). Nemški romarji, ki so preko severne Italije potovali v Sveto deželo, so to češčenje razširili tudi v severni Italiji v Lombardiji in Benetkah. V Benetkah je bila v 14. stol. ustanovljena bratovščina svete Uršule z versko-humanitarnim delovanjem. Bratovščina je združevala moške in ženske vseh družbenih stanov, ki so si prizadevali za dobrodelnost v mestu Benetke.

Vse to je pomenilo prepoznavnost svetnice, ne daje pa odgovora, zakaj je Angela izbrala prav sveto Uršulo.

Odgovor se skriva v legendarnem življenjepisu sv. Uršule. Po tej legendi je bila Uršula hči britanskega kralja. Bila je kristjanka in je svoje življenje posvetila Kristusu. Ko jo je zasnuhil sin poganškega kralja, se je znašla v dilemi. Če sprejme, ji to prinese čast kraljičine in bogate darove; če odkloni, to pomeni vojno, strah in smrt za njeno deželo. Uršula sprejme, postavi pa pogoje: ženin mora spre-

jeti vero v Kristusa in se dati krstiti. Dati ji mora deset mladenk in za vsako tisoč mladenk, enajst ladij in tri leta časa, da živi svoje devišstvo. Na presenečenje so bili pogoji sprejeti. Uršula se je z mladenkami odpravila na potovanje. Med potjo je svoje spremljevalke navduševala za življenje v božji ljubezni. Te so bile vedno bolj navdušene in so obljubile, da bodo zvesto izpolnjevale verske dolžnosti. Poleg tega so se med seboj spodbujale in postajale vedno bolj eno srce in ena duša. Neurje je zaneslo njihove ladje do ustja Rena in po Renu navzdol do Basla, od koder so se peš podale čez Alpe v Rim. Na poti se jim je pridružilo veliko ljudi. Ob povratku so jih v Kölnu napadli Huni in vse so pretrpele mučenje. Tako pravi legenda.

Uršulin »življenjski program« je močno nagovoril Angelo. Uršula je prevzela pobudo in v svoji stiski sama našla »tretjo pot« – ustvarjalni odgovor na življenjsko dilemo. V svojem življenju je odkrila novo dostojanstvo kot Kristusova nevesta. Svoji veri je ostala zvesta do smrti. Kot voditeljica je zbrala mladenke in jih povezala v skupnost. To povezanost so izžarevale navzven in k njej spodbujale še druge, vse do konca – do darovanja svojega življenja v mučeništvu, ki Kristusovi nevesti pomeni več kot življenje.

Med Uršulo in prvo Družbo je bilo veliko podobnosti. Angela je vedno znova spominjala svoje hčere na dostojanstvo Kristusovih nevest in jih vedno znova opogumljala. In končno je Uršula vzor tudi za Angelino lastno duhovno materinstvo.

Literatura: Conrad, Anne. Mit Klugheit, Mut und Zuversicht: Angela Merici und die Ursulinen. Mainz, 1994.

Mariani, Luciana in Río, M. Bénédicte. V vetru Duha. Ljubljana: Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, 2007.

Werr, Brigitte. '...und lebt ein neues Leben. Angela Merici. Ihr Leben – ihre Zeit – ihre Wirkung. Editions du Signe, 2006.

s. Marta Triler

RAZMIŠLJANJE O KIPU SV. ANGELE

Ko sem spoznavala lik sv. Angele, me je nagovorila njena pokončna drža, povezana s ponižnostjo in neomajnim zaupanjem v Kristusa, od koder je črpala izredno moč.

Najprej nekaj besed o tem, kako sem izbrala material za ta kip. Po polletnem iskanju sem le našla pravi hrastov hlod, dovolj gosto raščeni in zdrav, da je bil primeren za upodobitev sv. Angele. Zakaj ravno hrast? Ta les je že po svojih lastnostih ustrezal trdnosti in odločnosti upodobljene osebe. Trdnost in hkrati toplina hrasta ter trdnost in toplina sv. Angele.

Za glavno smer sem v kipu izbrala simetralo. Najpopolnejšo linijo v likovnem svetu. Poteka od Angeline glave k nogam Kristusa, zavije v nevidnost k desni roki, ki objema popotno palico, od tu prehaja k nogam, ki stopajo v svet, da prinašajo drugim veselo oznanilo. Diagonala plašča poteka od leve k desni in poudarja ter kaže na njen aktiven, razgiban in vedno delujoči lik.

Žena objema Kristusove noge, s tem simbolno kaže, da sprejema trpljenje in s tem dobiva notranjo moč, da lahko odpre roke k drugemu, najsijajši bodo to dekleta, hčerke, kot jih imenuje, ali pa kdo drug, ki ga sreča na svoji poti. Zaprtosti in zagledanosti vase ni. Je le ponižno služenje drugim, z močjo, ki izhaja iz Kristusa. Njeno ponižnost nakazuje nagnjena glava, naslonjena na oporo – v kipu označeno kot romarska popotna palica, spremljajoča na vseh njenih poteh. Je ne odvrže, ampak objema. Zaveda se, da vse, kar ima, izvira iz Njega, zato kljub pokončnosti in odločnosti v njeni drži ne najdemo prevzetne samovšečnosti.

S kipom sem želela, da bi ogrel ta hladni egoistični svet in spodbujal posameznika ali skupino, da bi se zmož obrniti k drugemu in ga jemati resno ter mu ne glede na njegov status, položaj ali izgled prinašal Kristusa, kot je to zmogla velika romarica sv. Angela.

Mihaela Žakelj Ogrin

Salve d.o.o. Ljubljana

Rakovniška 6

1000 Ljubljana

T: 01/427-73-10; F: 01/427-30-40

E: info@salve.si; I: www.salve.si

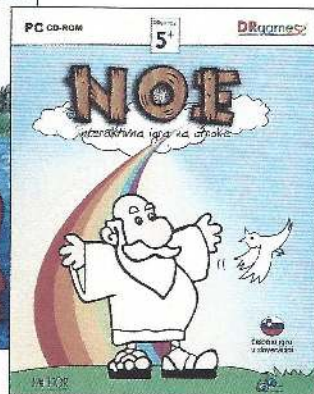
za krmilom, iskanje kopnega in barvanje mavrice. Preko igre otroci spoznavajo pogumnega Noeta in vesoljni potop. Cena: 25,- EUR

SVETNIKI, varuhi – zavetniki – vzori

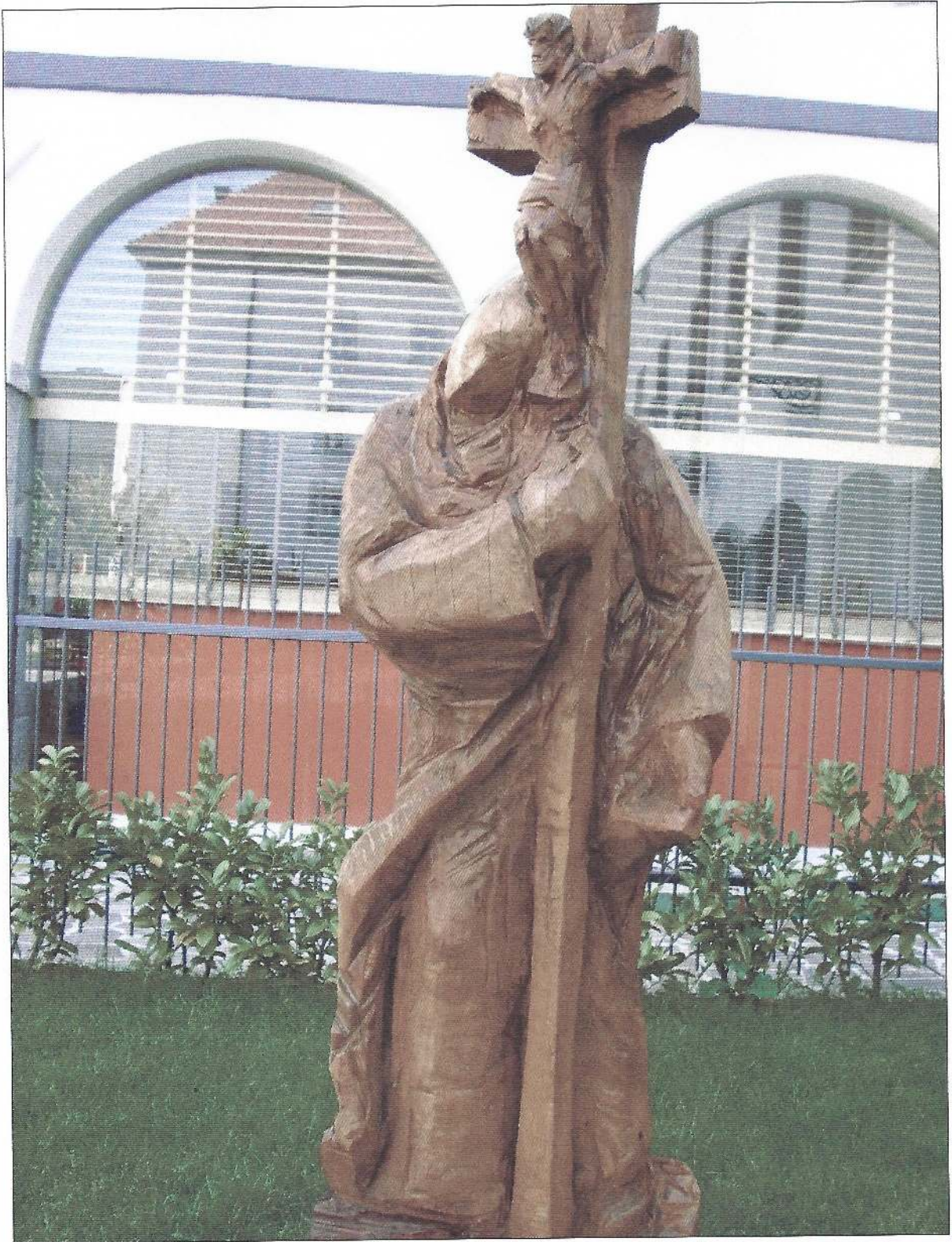
Svetniki so ustvarjali našo preteklost. So nam vzori, varuhi in zavetniki. Ime, ki ga nosimo, bi lahko rekli, je nadaljevanje njihove karizme v sedanjem času. Njihov zgled bi nam moral biti nenehen izziv. V knjigi je opisan 101 svetnik. Je bogato ilustrirana in trdo vezana knjiga. Cena: 14,60 EUR

NOE, računalniška interaktivna igra

Noe je interaktivna didaktična računalniška igra za otroke starejše od pet let, ob pomoči starejših pa tudi za mlajše. Vsebuje šest različnih iger: iskanje delov ladje, sestavljanje ladje, iskanje parov živali,

HISA DTRDK, HISA DTRDK, HISA DTRDK, HISA DTRDK, HISA DTRDK

“Vaše glavno zatočišče naj bo vedno pri nogah Jezusa Kristusa.”
Sv. Angela